

Gerkesklooster, Kavel t.h.v. Hoogstraten 12

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Gerkesklooster, Kavel t.h.v. Hoogstraten 12

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R22.037

Status

1.0 (definitief)

Datum

2022-03-21

Opdrachtgever

Martinus en Margreet Visser
Parcours 7
9285 SE, Buitenpost

Auteur

Willem Oevering

Controle

Jildou Dekker

Voorpagina

Noordwestzijde kavel

Te citeren als

Oevering, W., 2022. QuickScan Gerkesklooster, Kavel t.h.v. Hoogstraten nr 12; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R22.037 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	2
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	4
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie	6
2.2	Ingreep	8
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels	9
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren	12
3.4	Amfibieën	12
3.5	Overige fauna	12
3.6	Vaatplanten	13
4	Effecten en gevolgen	14
4.1	Overzicht beschermde soorten	14
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	14
5	Mitigerende maatregelen	15
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	15
6	Conclusie	16
	Geraadpleegde bronnen	17

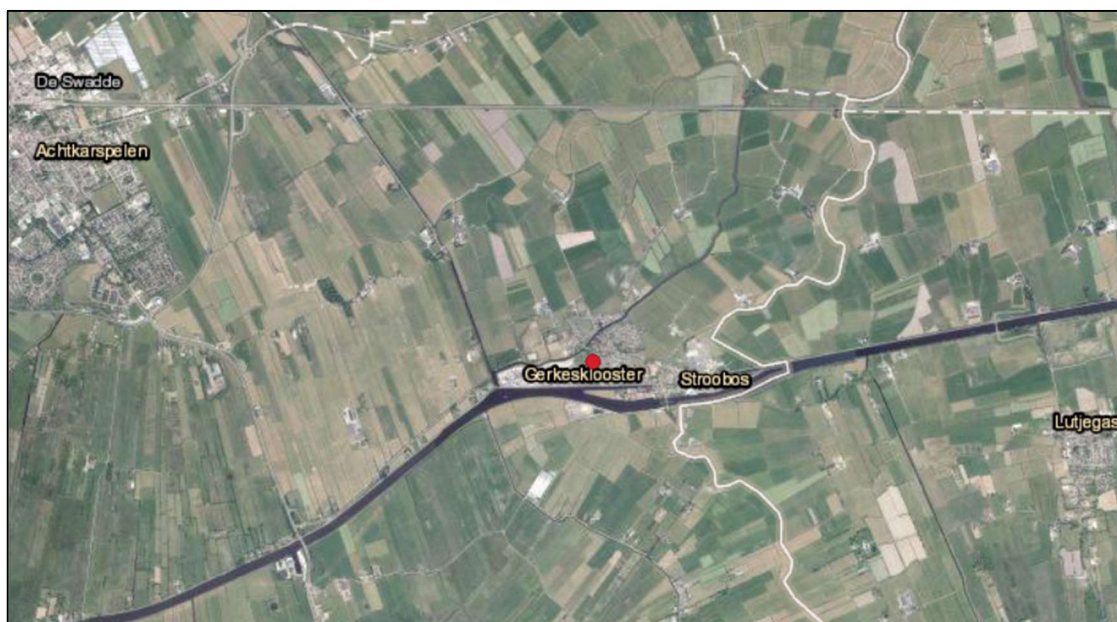
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Martinus en Margreet Visser, hierna te noemen de opdrachtgever, heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd voor een kavel ten noorden van Hoogstraten 12 in Gerkesklooster, gemeente Achtkarspelen, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om een woonhuis te realiseren op de kavel.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen in Gerkesklooster, ten zuidoosten van Buitenpost en ten westen van Stroobos en Lutjegast. De omgeving van het plangebied bestaat uit woonwijken en industrie met in de bredere omgeving overwegend intensief beheerd agrarisch land. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoud echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. Soorten van de Vogelrichtlijn;
2. Soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg (en mogelijk vanaf ca. 2022 Friesland) geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bouw- en isolatiewerkzaamheden, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciale gebiedsbescherming) en de bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande werkzaamheden meerdere jaren wordt, of indien de omstandigheden significant wijzigen, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Willem Oevering van JM ecologie b.v. op 14 maart 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 15:00 tot 15:30 uur, bij 11°C en 1Bft, op een half bewolkte dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregel en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de werkzaamheden conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatsvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied betreft een kavel ten noorden van Hoogstraten 12 in Gerkesklooster, gemeente Achtkarspelen, provincie Friesland. De kavel ligt tussen de woonwijken van Gerkesklooster en de meer vrijstaande bebouwing aan de rand van het dorp (zie afbeelding 2.1). De kavel ligt op circa 75 meter ten zuiden van de Oude Vaart en op circa 175 meter van het Prinses Margrietkanaal. Aan de westzijde van de kavel ligt het bedrijventerrein Verlaatsterweg. De kavel zelf is omgeven door boomwallen met watergangen. In de bomenrij aan de noordzijde zijn twee boomnesten aanwezig. Er is geen bebouwing aanwezig op de kavel. Wel zijn er woonhuizen en andere bebouwing aanwezig op circa 15 meter aan de noord- en zuidzijde van de kavel. De kavel zelf bestaat uit een grasveld. Zie afbeeldingen 2.2 tot en met 2.9 voor een impressie van het plangebied.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Zuidzijde plangebied met woonhuis op naastgelegen kavel.

Afbeelding 2.3. Noordzijde plangebied met woonhuis op naastgelegen kavel.

Afbeelding 2.4. Noordwestzijde kavel.

Afbeelding 2.5. Watergang aan westzijde kavel.

Afbeelding 2.6. Zuidzijde kavel met aangrenzende bebouwing

Afbeelding 2.7. Watergang westzijde plangebied.

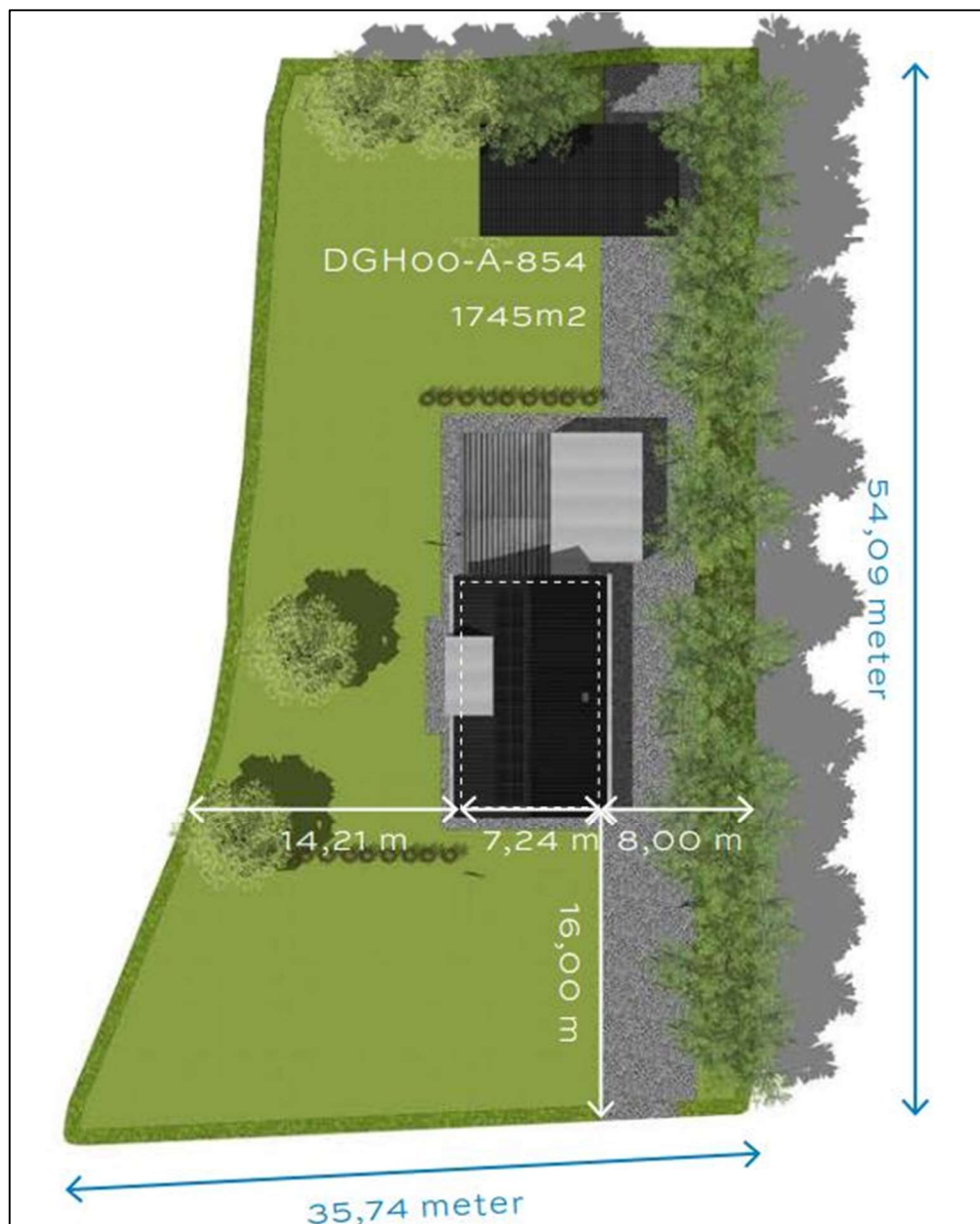
Afbeelding 2.8. Watergang oostzijde plangebied.

Afbeelding 2.9. Noordzijde plangebied met boomnesten.

2.2 Ingrep

De opdrachtgever is voornemens een nieuw woonhuis op de kavel te realiseren. Aan de noordzijde van het huis zal een oprit geplaatst worden. Verder wordt op de westzijde een schuur gebouwd, deze is echter vergunningsvrij (zie afbeelding 2.16). Er worden geen bomen gekapt en er worden geen watergangen gedempt.

Afbeelding 2.10. De nieuwe situatie. (Bron: Fam. Visser)

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermd (categorie 1 tot en met 4)

Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen gecontroleerd op jaarrond beschermde nesten van vogels. In de bomen in de omgeving van het plangebied zijn geen jaarrond beschermde horsten of geschikte nestholtes aangetroffen, waardoor de in bomen broedende jaarrond beschermde soorten als boomvalk, buizerd, havik, ooievaar, ransuil, roek, sperwer, wespendif en zwarte wouw uitgesloten kunnen worden. Vanwege het ontbreken van bebouwing in het plangebied kunnen in gebouwen broedende soorten als huismus, gierzwaluw, kerkuil en slechtvalk uitgesloten worden. Vanwege de afwezigheid van stromend helder water in de omgeving van het plangebied kan ook het voorkomen van nesten van de grote gele kwikstaart uitgesloten worden. Wel is het mogelijk dat in de bebouwing rondom het plangebied in gebouwen broedende soorten voorkomen. Vanwege de hoge menselijke verstoring in de directe omgeving reikt de verstoringzone van de werkzaamheden niet tot deze bebouwing.

Uit een conceptversie omgevingsverordening van 2021 blijkt dat mogelijk met ingang van de omgevingsverordening 2022 in de provincie Fryslân een nieuwe lijst met jaarrond beschermde nesten in werking treedt, deze is echter nog niet definitief gemaakt en daarom nog niet geldig. Deze nieuwe lijst betreft een uitbreiding met 20 vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 en 22 vogelsoorten in categorie 5. Ook deze soorten kunnen uitgesloten worden in het plangebied op basis van de huidige verspreidingsgegevens en de aanwezige habitat.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

De bomenrij aan de noordzijde bevat twee eksternesten, waarvan één vermoedelijk een speelnest. Deze bomen worden echter niet gekapt, waardoor deze nesten verder onder overige broedvogels behandeld worden onder het kopje 'Algemene broedvogels'.

Afbeelding 3.1. De aanwezige boomnesten, beoordeeld als eksternesten. De rechter is vermoedelijk een speelnest.

Algemene broedvogels

Er is in de omgeving van het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen en opgaande begroeiing kunnen vogels als winterkoning, merel en houtduif tot broeden komen. In de watergangen rondom het perceel kunnen watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen tot broeden komen. De aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarom niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In en rond het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er zijn geen potentieel geschikte holten in de bomen waargenomen en er is geen bebouwing aanwezig waardoor verblijfplaatsen van vleermuissoorten uitgesloten kunnen worden. Wel is het mogelijk dat in de omgeving van het plangebied gebouwde wonende vleermuizen voorkomen. Vanwege de al aanwezige achtergrondverstoring en lichtvervuiling reikt de verstoringzone echter niet tot aan deze bebouwing.

Vliegroutes

De bomenrijen rondom het plangebied worden mogelijk door vleermuizen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Aangezien er voldoende alternatief in de vorm van bebouwing aanwezig is worden deze niet als potentieel essentiële vliegrouteondersteuning bestempeld.

Foerageergebied

Het plangebied en de omgeving zijn, vanwege de aanwezigheid van bomenrijen geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied enkele waarnemingen bekend zijn van twee beschermde zoogdiersoorten. Het gaat hier om de waterspitsmuis en de wolf. Op basis van habitat en de bekende verspreidingsgegevens worden er geen andere beschermde soorten verwacht binnen het plangebied of in de omgeving van het plangebied.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis kan in allerlei typen grotere en kleinere wateren leven, zolang het water schoon is. Daarnaast is het belangrijk dat er een goed ontwikkelde onderwatervegetatie aanwezig is en een ruige oevervegetatie met voldoende schuilmogelijkheden (Zoogdiervereniging, z.d.). De watergang aan de westzijde van het plangebied wordt als suboptimaal habitat voor waterspitsmuis beoordeeld.

Effecten van de ingreep op het leefgebied van waterspitsmuis staan beschreven in paragraaf 4.2.

Wolf

De wolf is nabij het plangebied waargenomen. Door de geringe grootte van het plangebied, en de dorpsomgeving is er geen geschikt vestigingshabitat aanwezig rondom het plangebied. Wolven zijn schuwe dieren en vestigen zich in de grotere bossen en heideterreinen in Nederland (Zoogdiervereniging (z.d.). Aanwezigheid van essentieel leefgebied van de wolf in en binnen de verstoringszone van het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

3.4 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied enkele waarnemingen bekend zijn van een beschermde amfibiesoort. Het gaat hier om Heikikker. Op basis van habitat en de bekende verspreidingsgegevens worden er geen andere beschermde soorten verwacht in de omgeving van het plangebied.

Heikikker

De heikikker leeft voornamelijk in vochtige gebieden zoals laagvenen, moerassen en veenweidegebieden, maar ook in bijvoorbeeld heidegebieden. Als voortplantingswater kunnen poelen, vennen en smalle slootjes gebruikt worden, waarbij de heikikker voornamelijk in voedselarme, zure wateren voorkomt (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). Er is één waarneming bekend ten zuiden van het Van Prinses Margrietkanaal in potentieel geschikt voortplantingshabitat voor heikikker, op circa twee kilometer van het plangebied. In de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt leefgebied voor heikikker aanwezig door het ontbreken van ruige oevervegetatie in de watergangen en doordat de watergangen aangesloten zijn op groter water en daardoor niet visvrij zijn. Daarnaast wordt het grasland regelmatig gemaaid en zijn er geen struiken en bosschages aanwezig welke kunnen dienen als overwinteringshabitat voor heikikker, waardoor aanwezigheid van heikikker in het plangebied kan worden uitgesloten.

3.5 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals dagvlinders, libellen, reptielen, kreeftachtigen, vissen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat.

3.6 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid-Limburg. Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van beschermde vaatplanten. Deze worden op basis van habitat en bekende verspreiding niet verwacht in de omgeving van het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Zoogdieren	Waterspitsmuis	3.5	Potentieel

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term “verstoringzone”. Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringzone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze verstoringseffecten en omgevingsfactoren, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Algemene broedvogels

In de omgeving van het plangebied kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een verstoring op de broedende vogels. Ook kunnen bestaande nesten vernield worden wanneer bomen worden verwijderd in het vogelbroedseizoen. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet kunnen worden uitgevoerd zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Waterspitsmuis

De oeverzone van de watergang aan de westzijde kan dienen als leefgebied voor waterspitsmuis. Er worden echter geen watergangen aangetast en de werkzaamheden blijven buiten de oeverzones van deze watergang. Effecten van de werkzaamheden op de waterspitsmuis kunnen hierdoor uitgesloten worden.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is. 3.1 = Vogelrichtlijn, 3.5 = Habitatrichtlijn, 3.10 = nationaal beschermd.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen:

Broedgevallen binnen de verstoringszone van de werkzaamheden moeten worden voorkomen. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden.

Dit kan op de volgende manieren:

- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het plaatsen van fluitlinten of andere vogel verstorende maatregelen in de bomen worden broedgevallen in de bomen ontmoedigd;
- Door, ruim voor het vogelbroedseizoen, het korthouden van de oevervegetatie zoals riet is er geen nestgelegenheid meer voor verschillende soorten watervogels zoals wilde eend, meerkoet en waterhoen.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen:

Het plan- en verstoringsgebied dient eerst door een ter zake kundige ecooloog te worden gecontroleerd op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

6 Conclusie

In opdracht van Martinus en Margreet Visser heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan een kavel ten noorden van Hoogstraten 12 te Gerkesklooster, gemeente Achtkarspelen, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens om een woonhuis op de kavel te realiseren. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk algemene broedvogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen de mitigerende maatregelen te worden gevolgd welke beschreven staan in paragraaf 5.1.

Bij de realisatie van nieuwbouw wordt geadviseerd om natuurinclusief te bouwen. Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen, waarbij er meer plek voor verschillende diersoorten gerealiseerd wordt. Hierbij kan worden gedacht aan het aanbrengen van inbouwkasten in de muur of speciale dakpannen voor huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen.

Gorredijk, maart 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 15 maart 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdiervereniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Amfibieën>
- Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>